

СОЮЗ УЧАСНИКІВ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ГАЗОВОГО РИНКУ

Громадська організація

01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, 5-А
тел. +38 067-780-77-00, office@sulgr.com.ua, www.sulgr.com.ua

РИНОК ПРИРОДНОГО ГАЗУ УКРАЇНИ: СПОЖИВАЧ ПЛАТИТЬ ЗА ВСЕ, ТОМУ ЗАВЖДИ НЕПРАВИЙ.

Київ - 2017

КАТЕГОРІЇ СПОЖИВАЧІВ УКРАЇНИ СТАНОМ НА 2010 РІК ТА ЇХ ПОСТАЧАЛЬНИКИ

Побутові споживачі (населення)	Постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства)
Установи і організації, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів	Постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства)
Виробники теплової енергії	ДК «Газ України», НАК «Нафтогаз України», постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства)
Релігійні організації	Постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства)
Промислові підприємства	Постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства), постачальники за нерегульованим тарифом, в тому числі НАК «Нафтогаз України» та ДК «Газ України»

Монополія постачальників за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства), ПАТ «НАК «Нафтогаз України» та ДК «Газ України», що встановлена Постановою Кабінету Міністрів України № 1729 від 27 грудня 2001 року.

Умовна конкуренція в сегменті промислових споживачів, що обмежена граничним рівнем ціни, встановленим НКРЕ.

Законом України № 2787-VI від 15.12.2010 року ратифікований Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.

08.07.2010 року прийнятий Закон України «Про засади функціонування ринку природного газу».

Що передбачалося?

- Всі споживачі вільно обирають собі постачальника природного газу з 01 січня 2015 року.
- Відокремлення функцій з розподілу та постачання природного газу з 01 січня 2015 року.
- Вільний доступ суб'єктів ринку природного газу до газотранспортних, газорозподільних систем, газосховищ.
- Конкурентний вільний ринок природного газу з 01 січня 2015 року.

КАТЕГОРІЇ СПОЖИВАЧІВ УКРАЇНИ СТАНОМ НА 2015 РІК ТА ЇХ ПОСТАЧАЛЬНИКИ

Побутові споживачі (населення)	Постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства)
Установи і організації, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів	Постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства)
Виробники теплової енергії	ПАТ «НАК «Нафтогаз України», постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства)
Релігійні організації	Постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства)
Промислові підприємства	Постачальники за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства), постачальники за нерегульованим тарифом, в тому числі ПАТ «НАК «Нафтогаз України»

Монополія постачальників за регульованим тарифом (одночасно газорозподільні підприємства) та ПАТ «НАК «Нафтогаз України», що встановлена Постановою Кабінету Міністрів України № 1729 від 27 грудня 2001 року.

Умовна конкуренція в сегменті промислових споживачів, що обмежена Постановами Кабінету Міністрів України № 596 від 07 листопада 2014 року та № 647 від 26 листопада 2014 року.

Станом на 01 січня 2015 року :

Всі споживачі вільно обирають собі постачальника природного газу. **Не виконано.**

Вільний доступ суб'єктів ринку природного газу до газотранспортних, газорозподільних систем, газосховищ. **Не виконано.**

Відокремлення функцій з розподілу та постачання природного газу. **Не виконано.**
Формально виконано 01 липня 2015 року.

Конкурентний вільний ринок природного газу відсутній.

01 жовтня 2015 року набрав чинності Закон України «Про ринок природного газу».

Що передбачено:

- Всі споживачі вільно обирають собі постачальника природного газу.
- Відокремлення функцій з транспортування та постачання природного газу.
- Відокремлення функцій з транспортування та зберігання природного газу.
- Вільний доступ суб'єктів ринку природного газу до газотранспортних, газорозподільних систем, газосховищ.
- Конкурентний вільний ринок природного газу.

КАТЕГОРІЇ СПОЖИВАЧІВ УКРАЇНИ СТАНОМ НА 01 ВЕРЕСНЯ 2017 РОКУ ТА ЇХ ПОСТАЧАЛЬНИКИ

Побутові споживачі (населення)	Постачальники зі спеціальними обов'язками (колишні постачальники за регульованим тарифом, які є дочірніми компаніями Операторів ГРМ – колишніх газорозподільних підприємств)
Установи і організації, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів	Всі постачальники природного газу
Виробники теплової енергії	ПАТ «НАК «Нафтогаз України»
Релігійні організації	Постачальники зі спеціальними обов'язками (колишні постачальники за регульованим тарифом, які є дочірніми компаніями Операторів ГРМ – колишніх газорозподільних підприємств)
Промислові підприємства	Всі постачальники природного газу, в тому числі ПАТ «НАК «Нафтогаз України»

Монополія постачальників зі спеціальними обов'язками (колишні постачальники за регульованим тарифом, які є дочірніми компаніями Операторів ГРМ – колишніх газорозподільних підприємств); ПАТ «НАК «Нафтогаз України», що встановлена Постановою Кабінету Міністрів України № 187 від 22 березня 2017 року, за бездіяльністю НКРЕКП, АМКУ.

Станом на сьогодні:

Всі споживачі вільно обирають собі постачальника природного газу. **Не виконано.**
Побутові споживачі, виробники теплової енергії, релігійні організації не можуть вільно обирати собі постачальника природного газу.

Конкуренція в сегменті промислових споживачів. Умовна конкуренція в сегменті установ і організацій, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів, що обмежена бездіяльністю НКРЕКП, АМКУ, Мінекономрозвитку.

Відокремлення функцій з транспортування та постачання природного газу. **Не виконано.**

Відокремлення функцій з транспортування та зберігання природного газу. **Не виконано.** Виконання недоцільне, оскільки таке відокремлення юридично, економічно, технічно необґрунтоване.

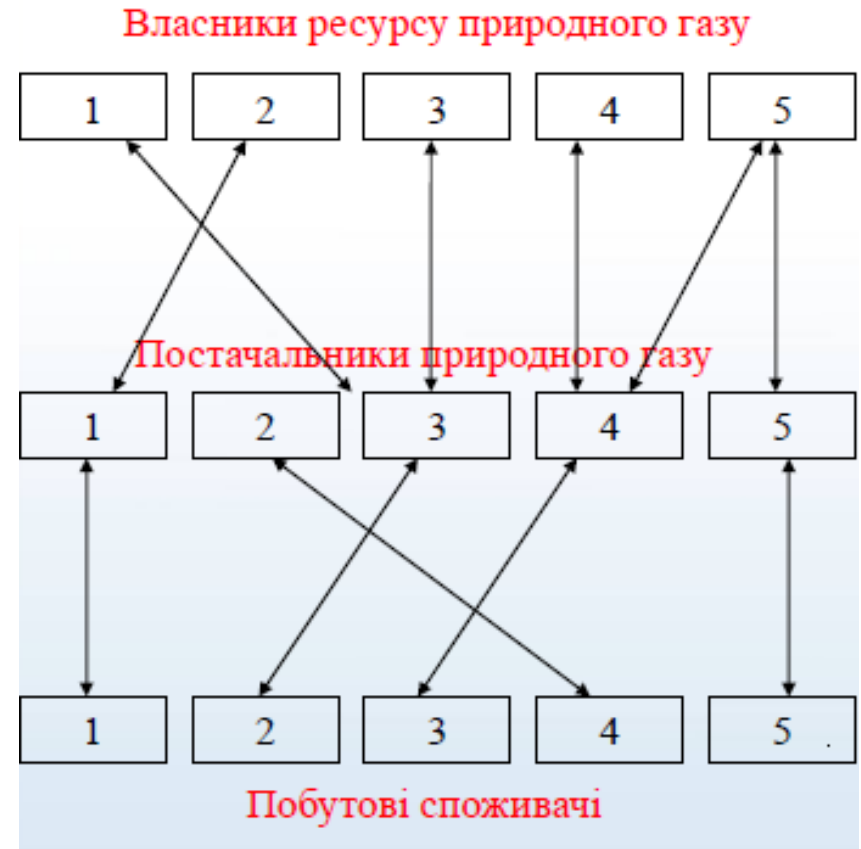
Вільний доступ суб'єктів ринку природного газу до газотранспортних, газорозподільних систем, газосховищ. **Не виконано.** Регулятором (НКРЕКП) на рівні підзаконних актів встановлені дискримінаційні умови та штучні перешкоди.

Конкурентний вільний ринок природного газу відсутній.

Діюча схема постачання природного газу для потреб побутових споживачів

Конкурентна схема постачання природного газу для потреб побутових споживачів

ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

- 1. Кабінет Міністрів України.** Захист прав споживачів не здійснює. Впроваджує дискримінаційні норми для побутових споживачів. Встановлює необґрунтовані ціни для побутових споживачів (Постанова № 187 від 22 березня 2017 року).
- 2. Міністерство енергетики та вугільної промисловості.** Захист прав споживачів не здійснює. Розробляє проекти постанов Кабінету Міністрів України, спрямованих на встановлення дискримінаційних норм та необґрунтованих цін для побутових споживачів (зміни до Постанови № 187 від 22 березня 2017 року).
- 3. Міністерство економічного розвитку та торгівлі.** Захист прав споживачів не здійснює. Розробляє проекти постанов Кабінету Міністрів України, спрямованих на встановлення дискримінаційних норм та необґрунтованих цін для побутових споживачів (проект Постанови № 187 від 22 березня 2017 року).
- 4. Національна комісія, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.** Захист прав споживачів не здійснює. Впроваджує необґрунтовані тарифи на послуги транспортування, розподілу, зберігання природного газу. Створює перешкоди в доступі до систем суб'єктам ринку природного газу.
- 5. Антимонопольний комітет України.** Захист прав споживачів не здійснює. Погоджує нормативно-правові акти НКРЕКП, що спотворюють принципи ринку природного газу.

Сфера видобування природного газу в Україні

ПРОБЛЕМИ

Існування надвеликої монополії ПАТ «Укргазвидобування» на ринку видобутку природного газу

Безпідставні преференції з боку держави щодо надання права без аукціону і практично безоплатно отримувати спеціальні дозволи на надрокористування ПАТ «Укргазвидобування»

Покладення спеціальних обов'язків на ПАТ «Укргазвидобування» спотворює норми Закону «Про ринок природного газу» і створює перешкоди незалежним постачальникам купувати обсяги природного газу для постачання побутовим споживачам

1

2

3

РОЗВ'ЯЗАННЯ

Через зміни в антимонопольне законодавство: обмеження долі присутності одного учасника ринку видобування в Україні до 10% від загального обсягу ринку видобутку

Зміни до Постанови КМУ № 615 від 30.05.2011 «Про затвердження Порядку надання спецдозволів на користування надрами»

Зміни до Постанови КМУ №187 від 22.03.2017 р. «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період)»

Сфера транспортування природного газу в Україні

ПРОБЛЕМИ

Відсутній незалежний Оператор ГТС

1

Прийняті без відповідного технічного та економічного аналізу рішення щодо відокремлення Оператора ГТС та Оператора газосховищ

2

Встановлення фінансового забезпечення послуг балансування в Кодексі газотранспортної системи

3

РОЗВ`ЯЗАННЯ

Передача пакета акцій ПАТ «Укртрансгаз» з управління ПАТ «НАК «Нафтогаз України» в управління уповноваженого державного органу

В Третньому Енергетичному пакеті такої вимоги немає. Скасувати хибно прийняті законодавчі зміни щодо відокремлення транспортування від зберігання природного газу

Розробка правил балансування відповідно до Регламенту 312/2014

Сфера розподілу природного газу в Україні

ПРОБЛЕМИ

Газорозподільні системи, власником яких є держава, не можуть знаходитися в користуванні оператора газорозподільної системи на праві господарського відання

Встановлення абонентської плати за розподіл природного газу виходячи із технічної потужності об'єкта споживача

Позбавлення споживача права доручити укладення договорів на розподіл та транспортування природного газу своєму постачальнику

Неефективний, непрозорий механізм встановлення лічильників через інвестиційну складову в тарифі на розподіл

1

2

3

4

РОЗВ'ЯЗАННЯ

У рамках процесу децентралізації передати газорозподільні системи, власником яких є держава, у власність територіальної громади

Передача газорозподільних систем у власність територіальних громад дозволить створити фінансову основу місцевого самоврядування та надасть можливість місцевим радам встановлювати обґрунтовані тарифи за фізичне переміщення природного газу, що сприятиме зниженню соціальної напруги у суспільстві

Приведення нормативно-правової бази НКРЕКП у відповідність до вимог статті 19 Закону України «Про ринок природного газу» в частині забезпечення рівності суб'єктів ринку природного газу в доступі до систем

Запровадження Державної програми «100% облік України», яка дозволить забезпечити 100% облік енергоносіїв за 2-3 роки

Сфера постачання природного газу в Україні

ПРОБЛЕМИ

Безпідставне надання преференцій постачальникам із спеціальними обов'язками за наявності встановлення єдиної «ринкової» ціни

Надмірна вимога щодо фінансового забезпечення у розмірі 20% від загального обсягу місячної реалізації з наміром збільшити її до 60% від обсягу місячної реалізації

Відсутність клірингової системи

Відсутність у замовників послуг транспортування доступу до точок виходу до газорозподільних систем

1

2

3

4

РОЗВ'ЯЗАННЯ

Зміни до Постанови КМУ №187 від 22.03.2017 р. «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період)»

Запровадження системи клірингових розрахунків

Внести відповідні зміни в Закон «Про ринок природного газу», «Про товарну біржу»

Надати можливість замовникам послуг (постачальникам) укласти договори розподілу природного газу з Оператором ГРМ для своїх споживачів

ДЯКУЮ!

Олег Бакулін

Президент

Громадської організації «Союз учасників лібералізації газового ринку»

www.sulgr.com.ua